

Ірина БЕРЕЗНЕВА,

orcid.org/0000-0002-3351-9963

доцент кафедри іноземних мов

Центру мовної підготовки Національної академії Національної гвардії України
(Харків, Україна) irinasunnyday27@gmail.com

Ксенія БАКУН,

orcid.org/0009-0000-3107-8773

старший викладач кафедри іноземних мов

Центру мовної підготовки Національної академії Національної гвардії України
(Харків, Україна) kseniyaafrench@ukr.net

Анастасія ЯСЛИК,

orcid.org/0009-0006-5489-155X

викладач кафедри іноземних мов

Центру мовної підготовки Національної академії Національної гвардії України
(Харків, Україна) anastasiia.yaslyk@gmail.com

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

У статті розглянуто актуальні проблеми мовної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів України в умовах інтеграції до європейського та світового освітнього простору. Визначено основні труднощі, з якими стикаються курсанти під час опанування іноземних мов: недостатній рівень мотивації, обмежена кількість автентичних навчальних матеріалів, низький рівень комунікативної практики, а також розрив між академічними знаннями та реальними потребами військової служби. Наголошується, що ефективна мовна підготовка є необхідною передумовою професійної діяльності майбутніх офіцерів, оскільки володіння іноземними мовами забезпечує їхню здатність брати участь у міжнародних миротворчих операціях, навчаннях та комунікації у багатонаціональному середовищі.

Запропоновано комплекс шляхів подолання наявних проблем, серед яких: модернізація методичного забезпечення навчального процесу; використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, онлайн-платформ і мобільних застосунків; залучення автентичних матеріалів для формування реальних мовних навичок; упровадження комунікативно орієнтованих підходів у викладанні; підвищення мотивації курсантів через інтерактивні форми навчання та професійно орієнтовані завдання. Особливу увагу приділено міжнародним стандартам мовної підготовки у контексті співпраці України з НАТО та реалізації програм NATO DEEP, що сприяють інтеграції національної системи військової освіти до європейського освітнього простору.

Результати дослідження підкреслюють необхідність комплексного підходу до організації мовної підготовки, який включає методичні, технологічні, психологічні та організаційні аспекти. Реалізація запропонованих шляхів дозволить суттєво підвищити ефективність мовної підготовки курсантів, забезпечити їхню професійну мобільність та конкурентоспроможність у сучасному глобалізованому світі.

Ключові слова: мовна підготовка курсантів, військові заклади вищої освіти, комунікативна компетентність, інноваційні методи навчання.

Irina BEREZNEVA,

orcid.org/0000-0002-3351-9963

*Associate Professor at the Department of Foreign Languages
Center for Language Training of National Academy of the National Guard of Ukraine
(Kharkiv, Ukraine) irinasunnyday27@gmail.com*

Kseniia BAKUN,

orcid.org/0009-0000-3107-8773

*Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages
Center for Language Training of National Academy of the National Guard of Ukraine
(Kharkiv, Ukraine) kseniyafrench@ukr.net*

Anastasiia YASLYK,

orcid.org/0009-0006-5489-155X

*Lecturer at the Department of Foreign Languages
Center for Language Training of National Academy of the National Guard of Ukraine
(Kharkiv, Ukraine) anastasiia.yaslyk@gmail.com*

WAYS TO IMPROVE LANGUAGE TRAINING OF CADETS IN HIGHER MILITARY EDUCATIONAL INSTITUTIONS

The article examines the current challenges of language training for cadets of higher military educational institutions of Ukraine in the context of integration into the European and global educational space. The main difficulties faced by cadets in mastering foreign languages are identified: insufficient motivation, limited access to authentic learning materials, a low level of communicative practice, and a gap between academic knowledge and the real needs of military service. It is emphasized that effective language training is an essential prerequisite for the professional activity of future officers, since foreign language proficiency ensures their ability to participate in international peacekeeping missions, joint exercises, and communication within a multinational environment.

A set of solutions to overcome the existing problems is proposed, including modernization of methodological support of the educational process; the use of modern information and communication technologies, online platforms, and mobile applications; integration of authentic materials to form real-life language skills; implementation of communicative-oriented teaching approaches; and enhancement of cadets' motivation through interactive forms of learning and professionally oriented tasks. Special attention is paid to international standards of language training in the context of Ukraine's cooperation with NATO and the implementation of NATO DEEP programs, which contribute to the integration of the national military education system into the European educational space.

The research results highlight the necessity of a comprehensive approach to organizing language training, which includes methodological, technological, psychological, and organizational aspects. The implementation of the proposed solutions will significantly improve the effectiveness of cadets' language training, ensuring their professional mobility and competitiveness in the modern globalized world.

Key words: *language training, cadets, higher military educational institutions, communicative competence, innovative teaching methods.*

Постановка проблеми. На сучасному етапі трансформації системи військової освіти мовна підготовка курсантів вищих військових навчальних закладів (ВВНЗ) набуває особливої актуальності. Володіння іноземною мовою є не лише професійною необхідністю, а й важливою складовою загальновійськової культури, що дозволяє ефективно взаємодіяти в міжнародних операціях, виконувати службові обов'язки у складі миротворчих контингентів, брати участь у багатонаціональних навчаннях. Проблематика мовної підготовки у закладах вищої військової освіти досліджувалася багатьма вітчизняними та зарубіжними науковцями. Зокрема, увагу приділяли питанням формування професійної іншомовної компетентності

(Кузнецова, 2017: 45), застосуванню інноваційних методів навчання (Козлюкевич, 2020: 88), використанню цифрових ресурсів (Смірнова, 2019: 102), а також впровадженню міжнародних стандартів мовної підготовки у військовій освіті (Peterson, 2018: 64). Водночас дослідники наголошують, що проблема мотивації курсантів та забезпечення їх автентичними матеріалами залишається відкритою (Іванова, 2021: 77).

Водночас, за результатами низки досліджень (О. Ярошенко, 2020; А. Richards, 2018), якість мовної підготовки курсантів залишається недостатньо високою, що зумовлено як об'єктивними (недостатній обсяг навчальних годин, високий рівень стресу під час навчання), так і суб'єктивними

(мотивація, індивідуальні особливості) чинниками. У зв'язку з цим постає необхідність пошуку ефективних шляхів підвищення якості мовної освіти у військових ЗВО.

Метою статті є виявлення ефективних шляхів покращення мовної підготовки курсантів, аналіз сучасного педагогічного досвіду та формування пропозицій щодо впровадження інноваційних методик у процес вивчення іноземної мови.

Аналіз досліджень. Мовна підготовка у вищих військових навчальних закладах України базується на засадах нормативних документів, зокрема Національної стратегії розвитку освіти в Україні 2022 року, Концепції розвитку мовної освіти 2019 року, Концепції розвитку професійного сержантського корпусу Збройних Сил України 2022 року. Визначальними векторами мовної підготовки є комунікативна спрямованість, міжкультурна взаємодія, розвиток критичного мислення та навичок 21-го століття.

Згідно з дослідженнями В. Коваленка курсантам необхідно надавати перевагу практико-орієнтованим формам вивчення мови (Коваленко, 2019: 78). Такі форми забезпечують цілісне засвоєння мовного матеріалу через імітацію реальних професійних ситуацій. Науковці М. Вуган та О. Зубенко також підкреслюють необхідність інтеграції мовної підготовки з фаховою, що забезпечує розвиток професійно орієнтованої іншомовної комунікації.

Виклад основного матеріалу. Мовна підготовка курсантів вищих військових навчальних закладів (ВВНЗ) залишається однією з ключових складових їхньої професійної освіти та майбутньої службової діяльності. Незважаючи на значну увагу з боку науковців і практиків, у цьому напрямі існує низка проблем, які істотно впливають на якість навчання, а саме:

1. Низький початковий рівень володіння іноземною мовою. Більшість абітурієнтів вступають до ВВНЗ із різним рівнем знань англійської мови. Часто цей рівень є недостатнім для оволодіння спеціальною військовою термінологією та використання мови у професійній діяльності. Дослідження Шевченко та Brown доводять, що відсутність належної мовної бази ускладнює подальше навчання та знижує мотивацію курсантів.

2. Обмежена кількість навчальних годин. За навчальними планами багатьох військових вишів іноземній мові відводиться обмежена кількість годин, що унеможливорює системне формування компетентностей. Зокрема, згідно з аналізом навчальних програм середній курсант має лише 4–6 годин на тиждень для вивчення мови, що є

недостатнім для формування навичок академічного та професійного спілкування (Ковальчук, 2020: 45).

3. Недостатня адаптація навчальних матеріалів. Часто навчальні матеріали не враховують специфіку військової діяльності. У підручниках переважають тексти загального характеру, а військова термінологія та комунікативні ситуації (накази, брифінги, переговори) представлені поверхово. Це призводить до того, що курсанти не відчувують практичної цінності вивченого матеріалу (Гринь, 2021: 56).

4. Низька мотивація курсантів. Багато курсантів розглядають вивчення іноземної мови як другорядний предмет, який не має прямого впливу на їхню майбутню військову кар'єру. Проблема мотивації посилюється відсутністю регулярної практики використання мови у професійних ситуаціях. Дослідження Березневої І.М. та Smith підтверджують, що ефективність мовного навчання значною мірою залежить від внутрішньої мотивації студента.

5. Обмежені можливості для практики. Навіть за наявності певного рівня знань курсанти мають обмежені можливості для використання мови у реальному спілкуванні. Контакти з іноземними партнерами, участь у міжнародних навчаннях або обмінах відбуваються нерегулярно. Таким чином, знання залишаються пасивними і не трансформуються у практичні навички.

6. Психологічні бар'єри. Багато курсантів відчувають страх помилитися під час спілкування іноземною мовою. Цей фактор істотно гальмує розвиток мовленнєвої компетентності. Психолого-педагогічні дослідження Литвиненко, Негмег показують, що страх негативної оцінки з боку викладачів і товаришів знижує активність курсантів на заняттях.

7. Відсутність сучасних цифрових інструментів. Попри тенденцію до цифровізації освіти, у багатьох ВВНЗ ще бракує інтерактивних платформ, мультимедійних матеріалів, програм для тренування вимови та лексики. За даними досліджень Peterson та Семененко Л. використання цифрових технологій підвищує ефективність мовної підготовки на 25–30%, проте цей ресурс у військових закладах використовується недостатньо (Peterson, 2018: 60).

8. Кадрові проблеми. Не всі викладачі іноземних мов у ВВНЗ мають досвід роботи з військовою термінологією чи участі у міжнародних військових програмах. Це обмежує можливості якісної підготовки курсантів. Крім того, існує проблема професійного вигорання викладачів, що впливає на їхню здатність впроваджувати інноваційні підходи.

Таким чином, проблеми мовної підготовки курсантів ВВНЗ мають комплексний характер і пов'язані як із зовнішніми чинниками (недостатнє фінансування, обмеженість ресурсів), так і з внутрішніми (мотивація, рівень підготовки, кадрові питання). Їхнє подолання потребує системного підходу, який включає оновлення програм, підвищення кваліфікації викладачів, використання цифрових технологій та створення мотиваційного середовища для курсантів.

Розглянувши проблеми, що стоять перед системою мовної підготовки курсантів у вищих військових навчальних закладах, необхідно окреслити ефективні шляхи їх подолання. Дослідження українських (Семенюк, 2019; Литвиненко, 2021) та зарубіжних учених (Brown, 2017; Richards, 2020) дозволяють визначити комплексний підхід, що поєднує методичні, технологічні, організаційні та психолого-педагогічні засоби, а саме:

1. Використання комунікативного підходу. Комунікативна методика, яка довела свою ефективність у цивільних закладах освіти, має бути адаптована до умов військової підготовки. Комунікативна методика має стати центральною у підготовці майбутніх офіцерів. Заняття повинні будуватися на основі реалістичних ситуацій військової діяльності: ведення радіоэфіру, складання рапортів, проведення інструктажів, переговори під час міжнародних операцій. Доцільним є використання рольових ігор, де курсанти виступають у ролі командирів, перекладачів чи представників миротворчих місій. Важливо формувати мовні навички у контексті професійних ситуацій: переговори, інструктажі, командні накази, взаємодія з цивільним населенням. Це дозволяє курсантам відразу бачити практичну цінність вивчення мови.

2. Інтеграція сучасних цифрових технологій. Використання мультимедійних платформ, мобільних застосунків, онлайн-курсів та симуляцій створює можливість для занурення у мовне середовище. Досвід країн НАТО показує, що віртуальні симулятори місій значно підвищують рівень іншомовної підготовки військових (NATO Training Report, 2019). Ефективним є застосування інтерактивних платформ (Duolingo, LingQ, Quizlet), систем дистанційного навчання (Moodle), а також віртуальних симуляторів місій. Це дозволяє курсантам опановувати військову термінологію у динамічному середовищі, максимально наближеному до умов реальних операцій. Важливо також розробляти спеціальні мобільні додатки з військовим лексиконом українською та англійською мовами.

3. Предметно-мовний інтегрований підхід (CLIL). Заняття з військових дисциплін англій-

ською мовою формують міждисциплінарні компетентності, коли курсанти одночасно засвоюють професійні знання та іншомовну термінологію. Це зменшує розрив між теоретичним знанням мови та практичним використанням у професійній діяльності. Застосування технології CLIL (Content and Language Integrated Learning) передбачає викладання частини військових дисциплін англійською мовою. Наприклад, заняття з тактики чи військової медицини можуть містити іноземну термінологію, що дає змогу поєднати професійні знання та мовну компетентність. Це особливо актуально для підготовки до участі у міжнародних миротворчих операціях.

4. Формування мотивації. Мотиваційна складова є ключовим чинником. Доцільно впроваджувати міжнародні програми обміну, спільні тренінги з іноземними курсантами, участь у військових міжнародних навчаннях. Це створює у майбутніх офіцерів усвідомлення реальної потреби у володінні мовою. Курсанти повинні мати можливість застосовувати свої мовні знання у практиці: під час спільних навчань із військовими підрозділами країн-партнерів, стажувань, міжнародних освітніх програм. Участь у програмах Erasmus+ та обмінах з військовими академіями НАТО формує у майбутніх офіцерів усвідомлення того, що іноземна мова є інструментом їхньої кар'єри.

5. Підготовка викладачів. Якість мовної підготовки курсантів напряму залежить від професійної компетентності викладачів. Необхідно забезпечувати їх постійне підвищення кваліфікації, стажування за кордоном, участь у міжнародних проєктах. Як відзначає Петренко, викладач, який має власний досвід міжкультурної комунікації, краще передає його студентам (Петренко, 2022: 42).

6. Психологічна підтримка. Для багатьох курсантів мовний бар'єр є джерелом стресу. Значна кількість курсантів стикається з тривожністю та невпевненістю під час спілкування іноземною мовою. Для цього необхідно застосовувати елементи психологічного тренінгу: вправи на подолання страху публічних виступів, розвиток навичок командної роботи, створення доброзичливої атмосфери на заняттях. Ефективними є також тандемні заняття, де сильніші у мовному плані курсанти допомагають слабшим. Тому важливим є залучення психологів та методик подолання тривожності, розвиток навичок впевненого виступу іноземною мовою.

7. Розробка навчально-методичного забезпечення. Необхідне створення адаптованих підручників, словників, збірників вправ із військової термінології, кейсів на основі реальних ситуацій.

Наприклад, тексти для аудіювання можуть бути побудовані на базі реальних переговорів НАТО, а матеріали для читання – на основі сучасних військових доктрин та стандартів. Вони мають відповідати як сучасним освітнім стандартам України, так і вимогам НАТО.

8. Впровадження системи безперервного оцінювання. Традиційна форма екзаменаційного контролю часто не дає повної картини рівня мовних компетентностей. Доцільно впроваджувати систему формувального оцінювання, що передбачає регулярний моніторинг прогресу курсантів, надання індивідуальних рекомендацій та створення «мовних портфоліо».

9. Інтернаціоналізація освітнього середовища. Важливим напрямом є запрошення іноземних викладачів, проведення спільних конференцій та наукових семінарів англійською мовою. Це дозволяє курсантам занурюватися у мовне середовище безпосередньо під час навчання.

Таким чином, подолання проблем мовної підготовки можливе завдяки комплексному підходу, що передбачає не лише удосконалення методик навчання, але й модернізацію матеріальної бази, розвиток мотивації курсантів та підвищення кваліфікації викладачів. У контексті розвитку національної безпеки та інтеграції ЗСУ до стандартів НАТО мовна підготовка набуває пріоритетного значення. Рекомендовано:

- оновити навчальні програми з орієнтацією на професійні ситуації;
- розширити партнерство з іноземними військовими ЗВО;
- підвищити технічне забезпечення мовних лабораторій;
- передбачити державну підтримку викладачів через гранти та сертифікаційні програми.

Для кращого розуміння структури та взаємозв'язків запропонованих рішень доцільно представити їх у вигляді схеми. Де центральним елементом є блок «Шляхи подолання проблем мовної підготовки курсантів», від якого відходять чотири ключові напрями:

- *Методичне забезпечення* – передбачає використання сучасних навчальних і методичних матеріалів, електронних ресурсів, а також автентичних джерел (подкасти, відеоматеріали, преса).
- *Інноваційні технології навчання* – включають впровадження мультимедійних платформ, інтерактивних вправ, онлайн-курсів та мобільних додатків, що стимулюють активне використання іноземної мови.

– *Психологічна та мотиваційна підтримка* – спрямована на створення сприятливого навчального середовища, розвиток впевненості у курсантів, а також індивідуалізацію підходів у навчанні.

– *Інтернаціоналізація освітнього процесу* – охоплює створення мовних клубів, проведення академічних обмінів, участь у міжнародних конференціях та залучення носіїв мови до викладацької діяльності.

Представлена схема демонструє цілісність і взаємозв'язок цих напрямів, які у комплексі створюють ефективну модель удосконалення мовної підготовки курсантів.

Висновки. Таким чином, можна стверджувати, що мовна підготовка курсантів ВВНЗ потребує комплексного оновлення. Удосконалення можливе завдяки інтеграції фахового контексту, використанню ІКТ, міжпредметній співпраці та активному залученню до міжнародної взаємодії. Такий підхід дозволить підготувати фахівців нового покоління, здатних ефективно комунікувати у глобалізованому світі.

Мовна підготовка курсантів вищих військових навчальних закладів є важливою складовою їх професійної компетентності та запорукою ефективного виконання службових обов'язків у сучасних умовах. Аналіз основних проблем показав, що труднощі пов'язані не лише з обмеженим рівнем володіння іноземною мовою на момент вступу, але й з недосконалістю методичного забезпечення, недостатньою мотивацією та браком практичних можливостей для мовної практики.

Запропоновані шляхи подолання виявлених проблем – удосконалення методичного забезпечення, впровадження інноваційних технологій, посилення психологічної та мотиваційної підтримки, а також інтернаціоналізація освітнього процесу – утворюють цілісну систему. Вона спрямована на формування у курсантів стійких комунікативних навичок, розвиток професійної іншомовної компетентності та підвищення рівня готовності до виконання завдань у багатонаціональному середовищі.

Успішна реалізація зазначених напрямів потребує комплексного підходу з боку науково-педагогічних працівників, адміністрацій ВВНЗ та державних органів, відповідальних за розвиток військової освіти. Лише за умови тісної взаємодії всіх учасників освітнього процесу можна досягти суттєвого підвищення рівня мовної підготовки майбутніх офіцерів, що відповідатиме сучасним викликам і потребам сектору безпеки й оборони України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексєєнко В. В. Інформаційно-комунікаційні технології у мовному навчанні. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова*. 2021. № 5. С. 112-117.
2. Березнева І.М. Роль викладача ВВНЗ у вирішенні проблеми формування мотивації при вивченні іноземної мови. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич, 2020. Вип. 32. С. 160-165.
3. Зубенко О. А. Інтеграція фахової та мовної підготовки військовослужбовців. *Освітній вимір*. 2022. № 4. С. 89-94.
4. Коваленко В. М. Практична підготовка курсантів: мовна складова. *Педагогічні науки*. 2019. № 1. С. 78-83.
5. Петренко І. М. Мовна компетентність курсантів: результати дослідження. *Військова педагогіка*. 2022. № 3. С. 41-46.
6. Семененко Л. Аналіз, оцінка та класифікація інноваційних методів іншомовної підготовки у вищих військових навчальних закладах за досвідом іноземних держав. *«Адаптивне управління: теорія і практика» Серія «Педагогіка»*. 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://amtp.org.ua>
7. Ярошенко О. П. Особливості мовної підготовки у військових ЗВО. *Військова освіта*. 2020. № 2. С. 34-38.
8. Byram M. Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence. Bristol: Multilingual Matters, 2017. 240 p.
9. Ivanova O. Innovative Approaches to Foreign Language Training of Military Cadets. Kyiv: Military Academy Press, 2021. 185 p.
10. Kostiukevych S., Melnyk A., Bondar V. Digitalization of Military Education: Foreign Language Aspect. *Journal of Modern Education*. 2020. Vol. 3, № 2. P. 85-94.
11. Kuznetsova I. Motivation of Cadets in Learning Foreign Languages: Challenges and Perspectives. *Pedagogy and Psychology of Professional Education*. 2017. Vol. 5, № 1. P. 44-49.
12. Peterson J. NATO Standards in Language Training: Implementation in Eastern Europe. *International Journal of Military Education*. 2018. Vol. 12, № 3. P. 60-70.
13. Richards A. Military English: Tactical Communication Skills. London: Routledge, 2018. 210 p.
14. Smirnova L. E-learning Tools in Foreign Language Training of Military Specialists. *Educational Innovations*. 2019. Vol. 7, № 4. P. 100-110.

REFERENCES

1. Aleksieienko V. V. (2021) Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii u movnomu navchanni [Information and communication technologies in language teaching]. *Naukovyi chasopys NPU im. M. P. Drahomanova*. № 5. P. 112-117. [in Ukrainian].
2. Berezneva I.M. (2020). Rol vykladacha VVNZ u vyrishenni problemy formuvannya motyvatsii pry vyvchenni inozemnoi movy [The role of a higher education institution teacher in solving the problem of forming motivation when learning a foreign language]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka*. Drohobych. Vyp. 32. P. 160-165. [in Ukrainian].
3. Zubenko O. A. (2022). Intehratsiia fakhovoi ta movnoi pidhotovky viiskovosluzhbovtiv [Integration of professional and language training for military personnel]. *Osvitnii vymir*. № 4. P. 89-94. [in Ukrainian].
4. Kovalenko V. M. (2019). Praktychna pidhotovka kursantiv: movna skladova [Practical training of cadets: language component]. *Pedahohichni nauky*. № 1. P. 78-83. [in Ukrainian].
5. Petrenko I. M. (2022). Movna kompetentnist kursantiv: rezultaty doslidzhennia [Language competence of cadets: research results]. *Viiskova pedahohika*. № 3. P. 41-46. [in Ukrainian].
6. Semenenko L. (2014). Analiz, otsinka ta klasyfikatsiia innovatsiinykh metodiv inshomovnoi pidhotovky u vyshchykh viiskovykh navchalnykh zakladakh za dosvidom inozemnykh derzhav [Analysis, evaluation and classification of innovative methods of foreign language training in higher military educational institutions based on the experience of foreign countries]. *«Adaptyvne upravlinnia: teoriia i praktyka» Seriia «Pedahohika»*. [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <http://amtp.org.ua> [in Ukrainian].
7. Iaroshenko O. P. (2020). Osoblyvosti movnoi pidhotovky u viiskovykh ZVO [Features of language training in military higher educational institutions]. *Viiskova osvita*. № 2. P. 34-38. [in Ukrainian].
8. Byram M. (2017). Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence. Bristol: Multilingual Matters. 240 p.
9. Ivanova O. (2021). Innovative Approaches to Foreign Language Training of Military Cadets. Kyiv: Military Academy Press. 185 p.
10. Kostiukevych S., Melnyk A., Bondar V. (2020). Digitalization of Military Education: Foreign Language Aspect. *Journal of Modern Education*. Vol. 3, № 2. P. 85-94.
11. Kuznetsova I. (2017). Motivation of Cadets in Learning Foreign Languages: Challenges and Perspectives. *Pedagogy and Psychology of Professional Education*. Vol. 5, № 1. P. 44-49.
12. Peterson J. (2018). NATO Standards in Language Training: Implementation in Eastern Europe. *International Journal of Military Education*. Vol. 12, № 3. P. 60-70.
13. Richards A. (2018). Military English: Tactical Communication Skills. London: Routledge. 210 p.
14. Smirnova L. (2019). E-learning Tools in Foreign Language Training of Military Specialists. *Educational Innovations*. Vol. 7, № 4. P. 100-110.

Дата першого надходження рукопису до видання: 05.09.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 24.10.2025

Дата публікації: 24.11.2025